

„Virágos Dunapart”

Bécsnek a Dunából csak a lassú folyású, félig halott mellékág, a Duna-kanális jutott. Bécs ezért nem is vízmenti, nem partra épült város. Szépségeit másutt kereste, várását másként teremtette meg. Budapest azonban a teljes Dunát kapta, vizén a nyári napfényt, hullámain a vakító csillogást, partjain a csodálatos természetadta kereteket — Budapest megkapta ezt a hatalmas, értékes és ritka tükürt, amelyben naphoszszat nézegetheti és csinosíthatja magát, ezt a foncsortalan, tündérien tükröző vízfelületet, amely oly felejthetetlenül villantja meg tündöklő esti és éjszakai ékszeit.

És Bécs a Duna-kanálist is művészien beillesztette a Ring által határolt Belvárosba, — Budapest pedig ugyanakkor semmit nem csinált a Dunával. Nem igen nézegeti magát benne, még kevésbé csinosítja vízben tükröződő arcát.

Budapesten a Duna nem az idegeneké, akiket nagyrészt ez a csodálatos víz és tündöklő kulisszái vonzanak ide, nem a budapestieké, akik ebben a városban születtek és mégsem tudnak betelni a budai oldal csodálatos panorámájával, nem a vízmelletti levegő szerelmesei, akik köhöggető kőszénfüst helyett nagy, tiszta lélegzetvételekért zarándokolnak kiábrándíthatatlanul a partra, — a Duna Budapestén a villamoson utazó közönségé, amely célja felé loholva, a villamosablakból észre sem veszi a számára külön látványosságként kihasított és fenntartott vizet.

Kettős villamossínek csillognak a pesti Dunaparton. A villamossínek mellett kettős korlát. Az alsó parton ormótlan tároló bódék. A legmegejtőbb pesti varázslat közepében teherhajók rakodóállomásai.

Virág, szökőkút, lomb, árnyék, kényelmes sétatnyok, tág terek helyett — ami mind a vízpartra vonzana, — korlát, beton, sín, kormozó füst, elviselhetetlen zaj csap mellbe és taszit távolra a víztől.

A víztől és attól a látványosságtól, amely Budapest legfőbb ékessége.

*

Bunin, a Nobeldíjas orosz író, teremtette meg egyik legszebb novellájában *Mr. de Sanfrancisco* típusát. A gazdag és hatalmas amerikai milliionost, akit a munkában felőrölt évek után megejtene a távoli szépségek, a tengerentúli tájak, az idegen varázslatok. Utrakelnek ezek a *Mr. de Sanfrancisco-k* és jönnek nemcsak Amerikából, de jönnek a világ minden tájáról, jönnek Budapestre is, prospektusaikban, útiköpenyeikben a Dunapart kivételes ígéreteivel. Megszállnak a dunaparti nagy szállodákban és Dunára néző ablakaikban és erkélyeiken már első este megkapnak minden szépséget: a kivilágított vízpart kettős lámpasorát, az anyagtalán fehérségben tündöklő bástyát, a Gellérthegy csodálatos sziluettjét, melynek oldalában a lebegő fények olyanok, mint óriási szentjánosbogarak.

Mindezt megkapják első este. És másnap a dunaparti szobákból átköltöznek a Mária Valéria-utcai szobákba. És harmadnap elutaznak.

Miért?

Mert a panorámát sehol a világon nem kötik össze fülsiketítő villamoscsöngetéssel, meg nem szűnő kocsi- és kerécsörömpeléssel, hajnali zajjal és forgalommal, kormozó és kátrányos kőszénfüsttel. S meg kell tanulnunk: mindez olyan különleges budapesti *szür-taxa*, amit az idegenek nem is fognak soha megfizetni.

*

A pesti Dunapartra vezetett villamos ellen még a békeévekben *Andrássy Gyula* gróf tiltakozott először.

És a magyar lapok közül a *Budapesti Hírlap* volt az első, amely néhány évvel ezelőtt magasba vont egy zászlót: *Virágos Dunapartot!* *Glück Frigyes* dolgozott ki akkor egy napok alatt népszerűvé vált tervet — a part virágosítására, fásítására, szépítésére s mindenekelőtt a villamos eltávolítására. **Egyesületek, építések, vezetömbek,**

rek, orvosok, a nagyközönség ankéteken, gyűléseken beszédekben, részlet-indítványokban hetekig foglalkoztak a fölvetett gondolattal, — az eredeti tervet utolsó részletéig tökéletesre csiszolták. Míg végül is csend lett...

Magyarországon meg kell halnia előbb a gondolatnak, — hogy harmadnapra, vagy harmadévre diadalmasan feltámadjon.

És a *Virágos Dunapart* az idei nyáron feltámadóban van...

Az Országos Kertészeti Egyesület tavaszi beadványai megmozgatták a legilletékesebb köröket.

Ankéttel kezdődött ugyan a megújult és felfrissült mozgalom is, — de nyomban elhatározó tettel, munkát megindító intézkedéssel, sort megnyitó részletrendezéssel folytatódott a megbeszélések. *Fabinyi Tihamér*, az első magyar *idegenforgalmi miniszter*, akinél nagyobb szeretettel, erélyvel és hozzáállással senki nem intézte még a *magyar nyár* és a *magyar idegenforgalom* ügyét, máris elrendelte, hogy a pesti Dunaparton a villamostársaság prózaidőre szüntesse be a villamosjáratokat. És ez az ideiglenes szüneteltetés végleg meggyőzi és megnyugtatta majd a kételkedőket, az aggodalmaskodókat: a dunaparti közlekedés árama és tömege villamosok hiányában is minden zökkenő nélkül egészséges és helyes mederbe terelődik, részben a Mária Valéria-, Váci- és Koronaherceg-utcákba, s esetleg az alsó partra beállított új autóbuszok segítségével, részben a kiskörúti villamosjáratok szaporításával, amelyekről a part bármely pontja a sűrű, egymásra következő keresztutcákon keresztül két perc alatt elérhető.

De feltétlenül szükséges, hogy a dunaparti villamosjáratoknak szüneteltetése már most megtörténjék, — most, amikor itt a nyár s amikor a sétáló, sét dolga után siető közönség kárpótlásul azonnal megkapja a szünetelő villamosjáratok széles pályáját — sétahelyül, a Duna csodálatos szalagjával és a túlsó part ragyogó panorámájával.

Minden érv, ok és következtetés amellettszól, hogy nyáron kell megszüntetni a villamosjáratokat, amikor ezrek és ezrek sétálnak a Dunaparton, amikor a szállókat megszállva tartják az idegenek, — s nem hússzel, amikor legfeljebb az esőben ázó és hulló levelek számára tágitják ki a korszót.

*

Egyelőre még csak rajzokon, vázlatokon, térképeken hódít az új budapesti látványosság: a *virágos pesti Dunapart*.

A kavicsos sétatut a villamossínek helyére kerülne. És a mostani járdát és aszfaltmezőt az új tervek szerint feltépik, hogy angolzöld pázsitot, szivárványos virágmezőt és szökőkutakat polró ezüstjét varázsolják helyébe.

Minden álom megvalósításához pénz kell.

A pesti Dunapart ezeregyéjszakai álmát azonban nagyon kevés pénzzel meg lehet már valósítani. Az új mozgalom vezetői — éppen a pénzügyi okok miatt — a legegyszerűbb, legolcsóbb, legtermészetesebb megoldásokra törekcszenek. És a Dunapart második csodája, — hogy nagyon kevés pénzzel, olyan összeggel, amit még a kékceruzával végigszántott fővárosi költségvetés is minden zavar nélkül elbírn, — minden megvalósítható. Körülbelül 250.000 P az az összeg, ami a pesti Dunapart varázslatához szükséges, — varázslat, látványosság soha ilyen olcsón még nem volt megteremthető.

Magyarország és Budapest az idén és az elkövetkező években az európai idegenforgalom főútvonalának végállomása és talán legfontosabb állomása lesz, — minden remény megvan rá, hogy e végállomás előtt nagyon kevesen fognak már leszállni s hozzánk végül is mindenki eljön.

Budapest és Magyarország szépségének, artisztikumának, kultúrájának, csodáinak papírjai az idegenforgalmi börzében ugrás-szerűen emelkednek... Fel kell készülnünk ezekre az évekre. Meg kell hódítanunk az idejövöket. Meg kell tartanunk érdeklődésüket és szeretetüket.

A pesti Dunapart rendezése ebben a nagy építésben természetesen részletprogram. De ma, a nehéz és reális küzdelmek éveiben, a részletprogram férfimunka és egyedül lehetséges munka. Az egyetlen lehetséges állásfoglalás: mozaik-darabokon dolgozni és mindig az egészet látni.

Mindig az egészet látni, — a Virágos Dunapartban a virágos Világvárost, Budapestet, a nagy és európai Fürdővárost.